

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a volvis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem prolabamus libenter. (Az általalok katolicusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leo pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Felolós szerkesztő és lapfajdos:

Németh Ödön.

Megjelenik minden kedden, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Szent-István-utca 5.

Kiadóhivatal: Szammer Imre könyvnyomdája.

Mindazon t. előfizetőinket, a kik előfizetéseikkel hátralékban vannak, ismételten figyelmeztetjük, hogy előfizetéseik megújítása iránt haladéktalanul intézkedni sziveskedjenek, mert, ha ennek e hó 17-ig eleget nem tesznek, lappeldányaik küldését be fogjuk szüntetni.

A KIADÓHIVATAL.

A kiegyezés harcában.

Sokszor van olyan féle álma az embernek, hogy pazar kincseket kap. Nyújtja is utána a markát, de közbe zug a wecker s felébredünk az álomból. Okos ember ilyenkor elfelejti amit álmodott, azután néz amiből él s lehet, hogy munkája után megszerzi azt, amit azelőtt csak álmodott.

Ausztriának is van egy álma, a centralizáció, a Gsammt monarchia. Sokszor hitte, hogy megfogja, nyújtotta is utána a markát, de mindig a körmére koppintott a megsértett nemzeti-önérzet s az álmodott centralizáció helyett, majdnem szétugráltak a tartományai is, nem hogy bennünket be tudott volna kebelezní. Azt kítettük, végre felébredt Ausztria ebből az álomból és nagyságát maga erejében igyekszik keresni, de nem úgy van egészen.

Dr. Kaizl pénzügyminiszter észlelt a centralisztikus kísérletekre, melyek

A bölcső mellett.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárczája. —

Írta: Kincs István.

Ha visszagondolok, még most is haragszom. Olyan hasznavehető ember voltam-e, vagy tán mert jó szív szorult belém, nem tudom, hanem engem gyermekkoromban mindenre fölhasználtak. Még bolondot is csináltak belőlem. Gyereket kötöttek a nyakamba; csitítam, ha sirni kezdene.

Tízszentdős lehettem s mindig a szomszéd-ba jártam. Tóth Gyuriné fáról én szedtem le minden gyümölcsöt, a cseresznyétől kezdve az utolsó pogácsalmáig. Persze a szomszédasszony tartotta rendesen a kosarat, haza annyit se szállíthattam belőle, miből kétszer jóllaktam volna. Hanem azért szívesen tettem. Napestig ott csüngtem, lógtam nála.

Tóth Gyurinének kívül három ember volt még a háznál: az öreg Gyuri bácsi, a nevelt lányuk, Magda s egy kicsiny aligember, kit a golya csak a tavasszal hozott az öregek kimondhatatlan nagy gyönyörűségére, hogy az is a háznál volt, azt onnan tudtam, mert napestig ritt; akárcsak nyársra húzták volna.

S ezt a siró apróságot akasztották a nyakamba.

Ugy történt, hogy Tóth Gyurinének valami dolga akadt a mezőn, Gyuri bácsi amugy se volt otthon s Magda szintén valahol künn járt nevelőanyja megbízásából.

nem váltak be, melyet elfeledtek ma már Bécsben is. És ime lőn nagy zudulás A „Fremdenblatt“, a közös külügyminiszter félhivatalos lapja felszisszen a pénzügyminiszter kijelentésre s ugyancsak tagadja, hogy ez a törekvés el volna feledve. Tiúndérálomnak nevezem a centralizáció eszméjét, mely mindig ott van egy finom érzés alakjában a szívek fenekén, s hogy ezt az álmot nem szabad szétfoszlalni egy pénzügyminiszternek. Így végzi elmékedéseit: a centralizmus nem egy rémes emlékü nyúg, hanem poezis, melyért rajongani kell.

A magyar kormány által szubvenzionált N. Fr. Presse csak cseh fortélynak igyekszik feltüntetni Kaizl beszédét, ne higyjünk neki, nem járom a centralisztikus törekvés, hiszen milyen szépen megerősödött mellette Magyarország.

A Reichwehr szintén olyan szomorúan kommentálja Kaizl beszédét, mintha ősi szél lett volna az, Ausztria dicsőségének tartott bokraira.

Pedig hát csak az igazat mondta el Kaizl dr. Ausztriát felébresztette egy ostoba álomból és jobb, mintha mi ébresztettük volna fel. A magyar wecker nem csak szól, de üt is.

Konstatálnunk kell azonban, hogy Ausztriában még most sem feledték el a Gsammtmonarchie eszméjét. Ugyan mit akarnak vele?

Saját birodalmuk megbomlott. A ce-

Jómagam épen nekigyürköztem, hogy egy körtefára mászom, melyről már vagy három napja alaposan potyogtatott a szél érett zamatos gyümölcsöt. Ma még szellő se lengett, hiába vártam hát az Isten áldását a fáról. Eszköz akartam lenni azért a Gondviselés kezében: majd megrázom úgy, hogy egy hétig is eszik belőle az egész Tóth-familia. Még a kicsinynek is jut belőle egy szakasztó zomborral.

Hanem épen mikor már az ágakhoz érttem, valaki megragad lábammal fogva, Tóthné volt.

— Gyere le gyerek azonnal, — szolt fel hozzám parancsoló hangon.

Ismertem már a szomszédasszonyt. Kardos fehérnép volt; kétszer semmit se mondott.

Mit volt hát tennem, lemondtam a légi expedicióról s szépen lecsusztam a földre. Hogy lenn voltam, kíváncsi szemeket meresztettem a szomszédasszonyra. Kérdezni akartam vele, mit akar tőlem?

— Gyere utánam, — mondott egyszerűen s előre tötetett. En utána.

Hogy beértünk a szobába, kezembe adta a bölcső szíját s azt mondta:

— Huzd.

Szótlán engedelmeskedtem. Akkorát rántottam rájta, hogy a bölcső csaknem a szájára fordul a benne alvó aprósággal együtt. Hanem Tóthné időközben öreg kendőt kerített a vállára s megindult az ajtó felé. Pillánat alatt égnek meredt minden hájszálám. Hogyan? Hát ma-

hek majd felfalják az osztrákokat és viszont. A lengyelek azt lesik, hol kapnak nagyobb koncort, s kisebb gondjuk is nagyobb az egészséges állameszménél. Most aztán Bosznia, Hercegovina és Dalmáciával akarják összeragasztani a többi tartományt? Hiszen ezek nem is láttak eleven osztrákokat. Az okkupációnál magyar ezredek verték le őket, a paczifikációnál magyar prestizs alatt lettek civilizáltakká és jómóduakká, mit törődnek ezek az osztrák állameszmével? És minket is beakarnának vonni az egységes osztrák állameszme keretébe? Hajh! sok idő óta van belé pingálva a magyar züner az osztrák sas gyomrába, de csak olyan nagy darab az most is, nem tudott megemészteni belőle egy darabkát sem.

Egész Ausztria a legellentétebb elemekből áll, melyeket a közös uralkodón kívül nem tart össze semmi, ellenben ezerféle ok késztet a szétválásra. Van aztán emellett a mozaik Ausztria mellett egy egységes ország, a miénk.

A történelem folyama úgy hozta magával, hogy mi azt kozonázzuk királyllyá, ki nekik is uruk, császárjuk. Ebből az uralkodó közösségből a legjobb viszony-nak kellene származni a két ország között. Búban, bajban osztozkodni és a — nyereségben is.

A helyett sok, nagyon sok bút és bajt hozott hazánkra Ausztria éppen a kivihetetlen és minden jogot lábbal tipró

gamra, egyedül magamra hagynak ezzel a gyerekekkel? Hiszen én a pesztonkasághoz annyit értek, mint a hajdu a harangöntéshez. Ha föl-ébred s elkezdené sirni, akkor szent, hogy riva fakadok én is. S azután olyan böggést cselekszünk meg mind a ketten, hogy az egész falu összejut majd a csodájára. Azért bármekkora respektusom is volt a szomszédasszonytól, ez egyszer megpróbálkoztam neki ellenmondani.

— De néni csak nem megy el? — kezdtem fénléken.

— Igenis hogy el.

— Hát ki marad a gyerek mellett? — kérdeztem ártatlan cselátságossággal.

— Te csavargó, — rontott rám Tóthné, — hát miért adtam azt a szíjat a kezébe? El ne mozdulj a bölcső mellől, mert megfeszítelek, ha visszajövek. Különben Magda két óra múlva ugyis itt lesz.

Ezek a szigorú szavak belém fojtottak minden ellenszést. Megfeszíteni csak nem hagyom magamat ilyen fiatalon, hiszen alig volt még jó óram a földön. Örökké az iskolabá-járással meg a tanulással kintoztak. S attól a fehérnéptől, a milyen gyehenna-teremtés, bizony kitélik, hogy a magamtajta kölyökkel olyan rövid perrel végez.

Megadtam magamat sorsomnak. Tóthné elment s én a házban egyedül maradtam. Szorongó szívvel ránczigáltam a bölcsőt s az a gyerek, hála légyen érte az Istennek, aludt, mint valami kölyökágyon.

Igy még csak kiállom valahogy, míg az

centralisztikus próbálgatások által s e mellett valóságos gyarmati viszonyba tett bennünket az ipar terén hosszú időn át. Magyarország megerősödött az idő folyamán önerejéből tengernyi baja dacára s ez fáj az elnému't Ausztriának. Nagyobb terhet akar rakni reánk. Nagyobb quótát, nagy kedvezményeket követel. Csupa új javakat — viszontszolgálat nélkül.

Erre a törekvésre mondta Kaizl, hogy kihivetlen, hogy álom hajhászás és ebből az álmóból lusták felkelni a szomszédban. Belőlünk akarnak megélni s e mellett fáj nekik, hogy mi is megéltünk.

Mi pedig állunk a törvényes alapon. Példátlán lüséggel ígérjük, hogy továbbra is adunk annyit, mint eddig és szilárdan megállunk ennél a pontnál.

Az pedig üres fecsegés, hogy Ausztria így nem egyez ki velünk. Fejős tehenet nem csapnak el azért, mert pontosan leadja a tejet.

POLITIKAI HIREK.

— **A kiegyezés Auszriában.** Napról-napra zavarodik a helyzet a látszólag békésen dolgozó Reichsratban. Vagyis inkább tisztul, mert bizonyossá válik, hogy a kiegyezési javaslatok változatlan fentartása mellett többség nem szervezhető. Jól informált körökben azt tartják, hogy a jelenlegi osztrák kabinet újjászervezése után se fog sokáig megmaradni és pedig azért, mert az ifjú csehek, mihelyst a kiegyezési javaslatok komoly tárgyalásra kerül a sor, nem támogathatják a kormányt, ha ennek nem sikerül az, hogy a kiegyezési megállapodásokat Ausztria javára lényegesen megváltoztassa. Ezenfelül minden biztosítás dacára, Thun még a katolikus pártokra és a délszlávokra sem számíthat egészen feltétlenül. — Az osztrák és magyar kormány között tegnap megkezdett érinkezés nem annyira a kvótára vonatkozik — mint a kiegyezési javaslatok módosítására.

— **A nyugdíjas képviselők.** 1896. évi október havában tartattak meg a választások, a

a Magda visszajön. Két órát mondott a szomszédasszony, hanem az a két óra nekem egész örökkévalóság volt.

S végre nagynehezen csakugyan megérkezett. — A nyakába tudtam volna borulni s össze-vissza csókolni örömben. Nekem talán megengedte volna.

No végre-válalára felszabadulok rettenetes hivatalomtól.

És még se szabadultam.

Magdának hiába kínáltam a bölcös szíját, nem fogadta el. Ma még csak nem is tréfált velem. Olyan komolyan nézett, mintha csak vasszeget nyelt volna. Izgatottan huzigálta ki a sublát fiókjait, egymásután szedegette ki a maga ruháit. Ismertem, igen, az a piros rokokója, a kékselyem viganó, a babos keszkenő, az mind az övé volt s ha abban kispipett, akkor annyi szem nézte, hogy én elröstem volna magamat, ha velem történik.

No de hát mondom, kiszedte minden ruháját, azután hatalmas lepedőt terített le, abba tette mindenét s a négy csücskét két gombra kötötte. Nem állhattam meg, hogy oda ne szőljak neki:

— Magda, mit csinál?

— Pakolok, volt a hideg válasz.

— De hiszen pakolni csak a zsidók szoktak, mikor eltakarodnak a vásárról, vetettem én ellen.

— No hát gyerek, én is eltakarodom ebből a faluból.

— Micsoda? Magda, maga elmegy! kiáltottam magamon kívül, hát mikor jön vissza?

— Talán soha, — felelt ő lázasan, — itt nem szeretnek; mióta az a gyerek megszületett, azóta semmi jussom ebben a házban. Elmegyek, talán másutt jobb lesz a sorom.

— De hát hová megy?

melyek államhivatalnokok, szolgabírák tömegét ültették be a képviselőházba. A választási hajrákat költségeinek egy része abban a kimutatásban van elszámolva, a melyet az államszámvevőszék az 1897-ben történt nyugdíjazásokról terjeszt a törvényhozás elé. Benfoglalatlank a listában a többiek között *Beksies Gusztáv* miniszteri tanácsos 15 évi szolgálattal és 2500 forint nyugdíjjal, *Kardos Kálmán* főispán, az imént megválasztott alelnök 9 évi szolgálattal és 2000 forint nyugdíjjal, *Lónyay Sándor* főispán 7 évi szolgálattal és 2000 lrt nyugdíjjal. Ez csak egy része a nyugdíjazott képviselőknek. A legnagyobb kontingens az 1896. évi kimutatásban van elszámolva. Az államszámvevőszék, mint a törvények végrehajtásának köteles öre felvilágosíthatná azt a nem éppen lényegtelen kérdést, hogy a felsorolt s 1896-ban képviselővé választott urak miért nem nyugdíjaztattak 1896-ban, mint többi társaik a Bánffy-választásokban.

A katolikus kongrua.

A katolikus központi kongrua-bizottság tegnap délután 4 órakor tartotta saját helyiségében első ülését, melyen dr. *Samassa József* egri érsek elnökön és *Timon Akos* miniszteri tanácsos központi előadón kívül nagyszámban voltak jelen.

Elnöklő érsek az ülést megnyitván, üdvözlő a nagy számmal megjelent tagokat és reményének ad kifejezést, hogy a központi kongrua-bizottság, mely 1895. május hó 17-én tartott ülése után működését egyelőre felfüggesztette és ő felsége folyó évi július hó 18-án kelt legfelsőbb elhatározásával jóváhagyott névsor szerint a kultuszminiszter által meghívott új tagokkal jelentékenyen kibővítve lett, ügyszeretével és buzgóságával közmegnyugvásra hozzájárul a fontos feladatok megoldásához.

Azután tizetesen előadja az elnök a kongrua-rendezés történetét 1885-től kezdve a mai napig.

A kongrua-rendezés ma azon stádiumba jutott, hogy a központi kongrua-bizottságra legközelebbi feladatul vár, az alsó-papság beérkezett jövedelem-bevallásait felülvizsgálni, az ezek ellen beadott föllebbezéseket másodfokban elbi-

— Messze, messze, talán száz falunál is tovább.

— Olyan nincsen! — kiáltottam föl kétségbeesve, — mert ha maga elmegy, akkor ki őrzi itt ezt a gyereket?

— Ki? Hát te.

— Olyan nincsen, csak azért nincsen! S hogy szavamnak nyomatékot is adjak, odadobtam a bölcös szíját s kioldalaztam az ajtón.

A bölcös megállott, a gyerek megbredett s olyan keserves sirásra gyujtott, hogy csuffa tette volna még a királyi gyereket is. Pedig annak több jussa van ordítani, mint a szegény ember fiának. S ez a sirás égő tapló volt a fülemnek, nyargaltam, mint a jófajta paripa szokott, mikor azt az égő jöszágot a fülebe szerződtetik.

Megszabadultam, hanem örülni mégse örültem neki. Mindenütt szegény Magda szomorú ábrázata kísértett. Szivem összeszorult, ha rá gondoltam, hogy annak az áldott teremtesnek bánata van. Nem szeretik. De hát ki vagyok én? Tüzbe mennék érte, vagy fölmásznám a legmagasabb nyárfá tetejébe is s lehoznám onnan a legszebb körtét, ha ugyan körte teremne rajta. S az a lány mégis világga akar menni.

No, hanem hát kíváncsi voltam, ugyan megy-e? Szándéka, hiszen czudar szándéka volt, csakhogy ott tudja-e hagyni azt a síró gyereket a faképnél? Ha ott hagyja, az az apróság bizonyosan belevész az ordításba, mert előbb abba nem hagyja, míg a lelke egy ütés-sel még hozzá van férkezelve. S akkor, igen akkor engem megfeszítenek. A szomszédasszony karóba huz. Kétségbe voltam esve. Meg kellett volna nézmem hányadán vannak a szomszédban tul, de nem volt hozzá virtusom; megfogadtam, hogy én abba a házba be nem teszem a lába-

rálni s a nagyobb egyházi javadalmak jövedelmét első fokban megállapítani

Azzal fejezi be az elnöklő érsek előadását, hogy törekvése legyen a bizottságnak az ügy megnyugtató elintézésére szükséges anyagot akként előkészíteni, hogy a végleges rendezés, eldöntés által az egyház függetlensége csorbát ne szenvedjen.

Ezen zajos éljenzéssel fogadott megnyitót után az elnök indítványára a központi kongrua-bizottság másodelnökének megválasztja *Daruváry Alajost*, a ki megköszöni a beléje helyezett bizalmat.

Azután elnök indítványozza, hogy a nem katolikus lelkészekre vonatkozó kongrua-törvény meghozatala folytán méltányos volna, ha az ezen törvényben a lelkészeknek biztosított előnyökben a katolikus lelkészek is részesül-nének, miért is ő felsége legmagasabb engedélye volna a vallás- és közoktatásügyi minis-ter utján kikérendő, hogy a lelkészi összeírások reviziójának megkezdése alkalmával az eddigi jóváhagyott szabályzattól eltérőleg a következőképen javíttassanak az összeírások:

1. Az anyanyelvi kivonatokból befolyó jövedelem minden lelkészi összeírásban tölendő.

2. Hasonlóképpen tölendő mindenütt az esketési stóladíjak.

3. A lótarási átalány maximuma 126 lrt helyett 200 forintban állapítandó meg.

4. A kaplántartás czimén felszámítható kiadások a szabályzatban megállapított 200 forintról 250 forintra emelendő.

5. Az épületfenntartási költség minden lelkészi összeírásban tölendő.

A kongruabizottság hozzájárul az elnök indítványához.

Ezután felhívja az elnöklő érsek a központi előadót, hogy esetleges további indítványokat tegyen.

Dr. *Timon Akos* központi előadó szükségesnek tartja, hogy mielőtt a bizottság további működését megkezdene, szervezet szabályzatról és ügyrendről gondoskodjék.

Annál is inkább szükségesnek tartja azt, mert az 5278 plebánia jövedelmi összeírása nagy idővesztés nélkül plenumban nem tárgyalható, miért is szükséges, hogy a nagy bizottságokból osztályok, esetleg öt osztály alakuljon, 10—10 taggal, a melyek működési rendje és hatásköre megállapítandó. Ugy szin-

mat többé, ha mindjárt egy erszény aranyat ígérnek is. Azon pedig mékü sok horgot megparafadugaszt lehetett volna venni, mert tesszik tudni, szenvedélyesen halásztam.

Szóval engem tisztára elvadítottak Tóth Gyuriéktól. Kivel szedették ezután a gyümölcsöt, azt máig se tudom.

Hanem Magda nem ment világga. Ugy látszik megesett a szive azon a síró gyereken; nem tudta a faképnél hagyni. Így maradt meg a faluban.

Jómagam azonban mégsem igen biztam a maradásához. Meg voltam róla győződve, egyszer csak megint elkezdi pakolni s megindul, talán mikor a feeskék is megindulnak.

Hanem mikor a feeskék a templom tornya körül seregestül gyülekeztek s próbaröpüléseket tartottak, akkor Magdát a templomban hirdették. A pap tisztán olvasta le a szószékéről, hogy Magdát Rende István ifjulegény veszi magának házastársul.

Megtartották a lakodalmat is. Magam szintén hivatalos voltam az édesanyámmal. Örömmöm, akarom mondani a jókedvem nem ismert határt. Annak örültem legjobban, hogy megint van egy házam, hová mindennap elmehetek s hol mindig szívesen látanak. Magda maga mondta, hogy boldogságát egyedül én-nek köszönheti. S én büszke voltam arra a a mondásra, határtalanul büszke.

Rendekék boldogul éltek. Semmi se zavarta a megelégedésüket egy hosszú esztendőn keresztül; mindig vidám arcczal fogadtak. Hanem egyszer azt mondták, hogy Magda beteg; nem ereszlettek be. Egy hétiig strázsáltam a tornácot, míg végtére nekem is megnyitották az ajtót.

Mikor beléptem, csaknem hanyat vágtam magamat ijedtemben; bölcös állott a szoba kő-

tén az 1897. márczius 22-én kelt legfelsőbb elhatározásban az összeírásokkal együttesen tárgyalandóknak megjelölt kérdésekre nézve, úgy mint a kegyuraság, a párbér és a stóladíjak szabályozása, a görög szert. kath. plébániák rendezése, valamint az erdélyi egyházmegye bevonása tekintetében szakbizottságok lesznek kiküldendők.

Ezzel kapcsolatosan bemutatja az általa készített szabályzat és ügyrend tervezetét és kéri, hogy annak tárgyalására a kongru-bizottság elnökének elnöklése alatt 7 tagu bizottság küldessék ki.

A bizottság dr. Timon Ákos indítványát elfogadja és az albizottságba a következő tagokat választja:

Rabár János, Szmeccsányi Lajos, Daruváry Alajos, Forster Gyula, Horánszky Nándor, dr. Vavrik Béla és dr. Timon Ákos.

Mihályi Viktor balászfalvi gör. szert. kath. érsek-metropolita szólalt fel ezután és előadja, hogy a püspöki kar kiküldöttjeinek határozott utasításuk van, a mely szerint csakis, az ő felsége által eddig jóváhagyott szabályzat értelmében, a jövedelmi összeírások felülvizsgálatában vegyenek részt, miért is indítványozza, hogy mielőtt ő felségéhez felterjesztés tétetnék, az elnök indítványához a püspöki kar hozzájárulása kéressék ki.

Dr. Samassa József egri érsekelnök erre azt válaszolja, hogy az ő indítványa a lelkész-kedő papságnak a javára szolgál és így nem tételezhető fel, hogy ez a püspöki kar részéről ellenzésre találna és kijelenti, hogy a már kimondott határozatot fentartja.

Dr. Steiner Fülöp székesfejevári püspök csatlakozik a balászfalvi érsek indítványához, annak hangsúlyozásával, hogy a püspöki kar a kongruarendezés megoldását saját hatáskörébe tartozónak jelentette ki és éppen azért szükségesnek tartja, hogy ez irányban a püspöki kar véleménye kikértesse.

Gyórfy Gyula és dr. Vavrik Béla felszólalásai után a bizottság eddigi határozatát fentartja.

Végül az elnök érsek dr. Timon Ákos előadó jelentését, miután az idő már előrehaladt és a jelentést különben is a tagok között kiosztották, felolvasottnak jelenti ki.

zépén s abban egy piros, gömbölyűképű, kis gyerek aludt.

Jézus Mária! Mit csináltak ezek az emberek? Kellett ezeknek az a gyerek? Magda tudhatta volna, mennyi galibát okozott Tóthkánál az a siró jószág s most ő is befogatta a gólyát a házába!

Kezdem rosszul érezni magamat. A bölcsőszij jutott eszembe. Ha itt is a markomba találják nyomni, akkor hát engem nem látnak többet Rende István házában.

Hanem nem nyomták.

S az egyszer lám, máig se tudom, hogyan hogy sem, mégis a markomba volt. Huztam, mint a parancsolat. Csnpa jó igyekezet voltam, jóformán kedvében akartam járn Magdának.

Pedig nem úgy volt.

En azt a gömpölyűképű gyereket megszerettem. Hiszen olyan áldott, oly kedves teremtes volt. Még se mocszant, úgy aludt. S mikor aludt, olyan édes mosolygásra húzta a száját, hogy öröm volt nézni. Azt mondták, az angyalok játszottak vele. És ha sirt, akkor se úgy sirt, mint a Tóth Gyuriék porontya, még a sirása is olyan kedves volt, mint a falat kenyér. Úgy megcsókoztam, akárosak valami jussom lett volna hozzá.

Egyszer megint huztam a szijat. Olyan különös gondolatok forogtak a fejemben. Végre megszólaltam:

— Magda néni, ha világgá akar menni, csak szóljon, mert én elringatom ám ezt a kis gyereket.

Megbántottam Magdát. Mert köny szökött a szemébe. Odamentem hozzá, ki akartam engesztelni s ő lehajolva csókot czupantott a számra.

ÜJ D O N S Á G O K.

— **A király Budapesten.** A budavári királyi palotában lázas előkészületek folynak a király fogadására, a ki valószínűleg e hét végén érkezik a magyar fő- és székvárosba. A szobákat szellőztetik és rendezik. A külső renoválási munkálatokhoz kétszeres munkaerőt alkalmaztak, hogy a felség megérkezésére minden rendben legyen. A lovak és udvari kocsik már megérkeztek s valószínű, hogy az udvartartás egy része már a mai nap folyamán ott lesz. Boldogult Erzsébet királyné lakosztályait egészen érintetlenül hagyják. Figyelemmel vannak arra is, hogy eltüntessenek minden oly emléket, a mely esetleg a felség fájó szívére mélyebb hatással lehetne.

— **A jótékony nőegylet választmánya** e hó 8-án délután Szőgyény-Marich Julia védnök elnöklése alatt ülést tartott, melyen a védnök rendkívül megható szavakban emlékezett meg arról a súlyos csapásról, mely bennünket Erzsébet királyné váratlan s tragikus halálával ért. Ezzel kapcsolatosan a jótékony nőegylet választmánya elhatározta, hogy a maga körében gyűjtést indít, a melynek eredményét Erzsébet királyné szobrára, a szoborra helyezendő érczoszorura és az Erzsébet alapítványra fog fordítani. A választmányi ülés a szegénygyermek felruházására vonatkozólag hozott határozatot s a ruha kiosztást éppen úgy, mint az előző években is, novemberben fogja eszközölni. — A jótékony nőegylet választmánya végül korábbi határozatához képest a népkönyha felállítására vonatkozólag hozott több határozatot. Ezek között van az is, hogy kérényt adnak be a várososhoz, a melyben azt fogják kérni, hogy a népkönyha felállításában a város anyagilag támogassa az egyesületet. Az is határozatba ment, hogy a népkönyhát elhalt királyné emlékére Erzsébet-népkönyha nevet fog viselni. A jótékony nőegylet nevében Szőgyény-Marich Julia védnök a következő kérelmet intézi a város közönségéhez:

Kérelem!

A midőn Istenben boldogult felséges Királynéknak, Magyarországnak rajongón szeretett Nagyasszonya emlékszobra, érczoszoru, és jótékonyági alapítványához való járulásra tisztelettel felhívom, s védnökségem alatt álló jót. nőegylet tagjait, jóllehet tudomásom van arról, hogy e magasos czérra eddigelé már más oldalról is felszólítást nyertek, teszem ezt azért, mert az Erzsébet királyné alap. közp. bizottsága egyenesen a magyar nemzet honlányaihoz intézvének kérését, nem tartom lehetőnek, hogy akkor, midőn arról van szó, hogy kegyeletes, soha el nem muló hálával ápoljuk emléket a „legmagyarabb Királynéknak“, Hazánk fenkölt lelkü jószágú édes Anyjának, képviselve ne legyen a székesfehérvári jót. nőegylet. Bizalommal fordulok tehát ennek minden városi és vidéki tagjához! — a legcsekélyebb adomány is könnycsepp gyanánt fog ragyogni azon koporsón, mely eltakarja a legkeserűbb fájdalomtól elhomályosult szemünk előtt annak fejedelmi alakját, — kinek élni fog áldott emléke, mig magyar szív dobog. Székesfehérvár, 1898. október 10. Szőgyény-Marich Julia s. k., elnök.

— **Ürge Ignác utóda.** A Kinában elhunyt magyar misszionárius, Ürge Ignác helyére tudvalevően Wilfinger József szombathelyi fiatal magyar pap utazott messze idegenbe, hogy ott elődjének hitterítői tevékenységét folytassa. A

magyar hittérítő augusztus 22-iki kellettel a Vörös-tengerről, Lige állomásról irt *Ilés* Ferencz szombathelyi kanonoknak, akit értesít, hogy 7 másik hittérítő társaságában utazik Kinába. A fiatal hittérítő levélében a legnagyobb örömmel emlékezik meg a nemes feladatról, mely reá vár.

— **Meghívó az 1848–49. honvédeknek.** A székesfejevári honvéd-egylet 1898. október hó 16-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a város házi nagytermében közgyűlést tart melyre úgy a megye, mint a város területén élő 1848–49-iki honvédek ezennel tiszteletteljesen meghivatnak. Tárgya a közgyűlésnek: 1. Képviselő választás az országos honvéd-gyűlésre. 2. Tisztújítás. A A székesfejevári honvéd-egylet elnöksége.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a városnál.** A városi közigazgatási bizottság folyó hó 12-én délelőtt 10 órakor tartja rendes havi ülését a város házi nagytermében.

— **A megyei közigazgatási bizottság ülése.** F. hó 11-én d. e. 10 órakor tartotta meg a megye közigazgatási bizottsága rendes havi ülését br. Fiáth Pál főispán elnöklése alatt. Az ülésen részt vettek a bizottsági tagok és pedig az elnök főispánon kívül: Szűts Arthur, Balassa Sándor, Dr. Varga Zsigmond, Quirini Gusztáv, Plossék Ferencz, Heinrich Lajos, Gróf Festetics Benó, Hatyufy Dezső, Bognár József, Koller Pál, Detrich Zsigmond, Keszey Gyula, Koller Tivadar, Molnár Béla, Dr. Páizs Gyula, Tallian Vilmos, Szűts Sándor, Vértessy József, Ujházi Sándor. A főispán az ülést megnyitván Szűts Arthur főjegyző jelenti az alispán nevében, hogy a múlt havi köz. biz. ülés óta semmi nevezetesebb esemény nem fordult elő a közigazgatásban; majd felolvassa a csendőrség jelentését, a megyében előforduló bűnesetekről. Utána Balassa Sándor tb. főjegyző a belügy-minister kinevezéseit a megüresedett anyakönyvvezető helyettesi állásokra és az anyakönyvvezetés körében történt személyi változásokat bejelenti. Jelentést tesz a pót- és utadókról, majd pedig indítványozza, hogy mivel a megyei utak még ez év folyamán több rendbeli javítást igényelnek, az előre nem látott kiadáok rovataánál 16000 forint tétessék át az utak javításának költségeihez. Az indítványt elfogadják. Jelenti továbbá, hogy a miniszter a czecei állomáson állat-rakodó hely felállítását elrendeli. Jelentését tudomásul vették. Ugyancsak tudomásul veszik Heinrich Lajos tiszti ügyész és Hatyufy Dezső árvaszéki elnök jelentéseit. Utána dr. Varga Zsigmond a megye egészségügyi viszonyairól tesz említést. Jelenti, hogy a múlt hónap leforgása alatt 65 házasság kötött a megyében; 717 születés és 319 halálozás történt s így a születések száma 398-al mulja fölül a halálozásokat. Betegség 1208 fordult elő. A betegeknek 99%-a gyógykezelésben részesült. Nagyobb mérvű járványos megbetegedés nem fordult elő. A gyógyszerárak megvizsgáltattak. A megyében létező összes kör- és köz. orvosi állások be vannak töltve. A megyei egészségügyi viszonyok általában jónak mondhatók. Utána Bognár József megyei állat-orvos teszi meg jelentését. Az állategészségügyi viszonyok általában javulóban vannak, a sertésvészsel megfertőzött községek száma tetemesen megcsökkent, még azért mindég 22 község van a sertésvész következtében zárlat alatt. Legjobb e tekintetben moóri járás, hol egyáltalában nincsen sertésvész, legrosszabb a sárbogárdi, hova sertésvészsel fertőzött községeknek éppen fele tartozik. Quirini Gusztáv a törvényhatósági és közutak állapotáról tesz jelentést és bejelenti a belügy-miniszter rendeletét a gőzkazánokról. Keszey Gyula biz. tag kérdést intéz a főmérnökhöz, hogy micsoda intézkedéseket tett a közönség érdekében az utak és hidak javítása alkalmával, mert ő, különösen a most épülő szabadbathyáni hid építésénél a kellő intézkedések hiányát tapasztalta. Quirini a kérdésre azt válaszolja, hogy ő, mint mindig, úgy a szabadbathyáni hid építésénél is megtette a kellő intézkedéseket. A főispán meghagyja, hogy

ezen intézkedések a közönségnek világosan tudomására adassanak, nehogy ez a közlekedésben akadályoztassék. *Posslek* Ferenc pénzügyigazgató a befolyt adókról és az adóhátralékokról tesz jelentést. Jelenti, hogy a jégkárrel sújtott vidékek 115.000 frt adóleengedésben részesültek. Elintéztetnek az adóleengedésért benyújtott fellebbezések és a behajthatatlanság címén be nem hajtható adók. *Festetics* Bennő tanfelügyelő előadja a tanügy terén tett intézkedéseket, a vallás- és közokt. miniszter rendeleteit az újonnan felállított tanítói állásokra és egyes tanítók fizetésének felemelése iránt. Végre *Ujházi* Sándor kir. ügyész a fogház mult havi állapotáról tesz jelentést. A benyújtott jelentések tudomásul vétetvén, az ülés 1 órakor véget ért.

— **Halalozás.** Súlyos csupás érte a városunkban köztisztelőten álló *Birkmayer* családot. A családfőnek *Birkmayer* Lajos kereskedőnek hosszas szenvedés után, Budapesten történt elhalálzásával. A halálzásról kiadott gyászjelentésben özv. *Birkmayer* Lajosné, szül. *Emwcht* Ida, a gyermekek és a rokonok nevében tudatja, hogy drága halottjuk tetemeit f. hó 11-én d. u. 4 órakor fogják nyugalomra helyezni, az engedszelők szentmise pedig f. hó 12-én d. e. 10 órakor fog a „Szent István” templomban bemutatni. Adjon az Isten a megholtak örök nyugalomát és fájdalmat enyhítő vigasztalást a gyászoló családnak.

— **Meghívó.** „A magyarországi munkások rokkant és nyugdíj egylet”-ének székesfejérvári fiúkjá folyó hó 16-án sapát helyiségében (Glatzféle vendéglő) szüreti mulatságot rendez.

— **A vásár áldozatai.** *Lepsényben* f. hó 10-én országos vásár folyt le, mely lefolyásában és szennyezés dolgaiban messze felülmúlta Székesfehérvár országos vásárait. Az esetről jelenleg bővebb értesülésünk még nincs, csak rövid távirati jelentésből tudjuk, hogy a vásár alkalmával szövéltáshól eredő veszekedés támadt, mely oly nagy mérvet kezdett ölteni, hogy még a csendőrség közbelépése sem volt képes azt megszüntetni. Sőt maguk a csendőrök is oly szorult helyzetbe jutottak, hogy kénytelenek voltak fegyvereiket használni; a veszekedők közé lőttek, s a lövés által 2 ember súlyosan, kettő pedig könnyebben megsebesült. Mint egy újabb táviratból értesülünk, a súlyosan megsebesültek egyike meghalt.

— **Uj ipartelep.** Azt mondják, hogy városunk nem hogy előre haladna, hanem fokozatos visszafejlesztésben van. Ellenkezőről tesz tanúságot az a hír, hogy *Sax* Fülöp felsőkirály-sor 1. szám alatti lakos, udvarán esont-és rongy-telepet létesített. Mivel azonban ezt a rendőrség előzetes engedélye nélkül merészelte, a rendőrség utját vágta a haladásnak s még hozzá *Sax* Fülöpöt 10 frt pénzbírságra ítélte.

Rendőrségi hír. *Kottai* József jancsár-utca 7. sz. és *Jámbor* Ferenc ugyancsak jancsár-utca 16. szám alatti lakosok éjjeli csendzavarásért 3-3 frt pénzbírságra ítéltettek.

— **A tilosban.** *Radits* János Zimoly-utca 31. szám és *Liszits* János Sürpince-utca 2. sz. lakos földművesek, kora hajnalban kihajtották ökreiket telekre legeltetni. Az összerakott kukoricza szár azonban jó puha ágynak kínálkozott számukra, hogy megszakított álmukat folytassák. Le is heveredtek s a jótékony álm csakhamar leröppent szemükre s feledtette velük az ökröket, ezt a rossz világot, hol olyan drága és kevés a — takarmány. Látták ökreiket térdig érő buja fűben legelni s ki tudja, még tin meg is hiznak ökreik, ha még soká alszanak. Azonban közeli zöreij és ropogás ébresztette fel őket boldog álmaikból. E zöreij pedig nem volt egyéb, mint *Almás* János tengeri földjén levő tengeri szár zöreje, a ropogás pedig, amint az okos állatok alaposan falatozták a még gyenge, jóízű tengeri szárt. A felriadt

gazdáknak azonban drágán kellett megfizetni ökreiknek ezen torkosságát, mert a rendőrség a kár, illetve a becslési költségek egyetemleges megtérítésére, ennek fejében közösen fizetendő 15 frt 10 kr-ra és azonfelül 10-10 frt pénzbírságra ítélte őket.

— **Csendháborítók.** Csak azok tudják igazán megítélni, minő iszonyu bűn az, ha valakit legjobb álmából felzavarnak, kik már részesültek ilyen szerencsében. Ugy látszik ezen szerencsében részesülők számát akarták növelni *Tikán* József kecsk-utca 2. sz., *Fister* Imre, kecsk-utca 16. sz., ifj. *Haller* József kertalja-u. 40. és *Székfi* István kertalja-u. 30. számú lakosok. A mult éjjel ugyanis, alaposan berugott danápotban, majd felvették az utcát hangos danáikkal, miközben találkozott a hang után keresésükre induló rendőri őrzéssel. A főbiztos csendre intette őket, de még csak épen ez kellett nekik. Neki estek a főbiztosnak, össze-vissza szidták, szóval, még nagyobb lármát csaptak. Azonban ezek nem ijedtek meg tőlük. Három sikerült elfogniok, a negyedik kiszökött kezeik közül. A rendőrség három rendbeli kibágásért 10-10 frtra: ítélte őket.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

COCO. Hosszas hallgatásuk még nem jelenti azt, hogy Önök megelégedeztünk. Szóára feleltünk de nem *III.* miután arra a válasz adást szóval sokkal alkalmasabbnak véljük.

NYILT-TÉR.*

Van szerencsém a nagydíjű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a **Magyar Általános Köszénbánya részvény társulattól Budapesten a**

tatai köszénbányák

kizárólagos képviselőt Székesfejérvár és vidékére átvettem és szénét itt állandóan raktáron tartom.

A hazai széntermékek közt a **tatai szén** első helyet foglal el és a porosz szénhez hasonlóan, legkisebb salakot sem és nagyon kevés hamut hagy hátra, miért is szobafűtésre kiválóan alkalmas.

Kérem a tisztelt fogyasztó közönséget, hogy erről magának meggyőződést szerezni és megrendelésekkel fölkeresni sziveskedjék.

Iroda:

Tisztelettel

Sas-utca 5.

WEISZ JÓZSEF.

* E rovathban közöltékért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székesfejérvári kir. törvényszék 1898. évi 6160. számú végzése következtében dr. *Szabady* József ügyvéd által képviselt Lévai Gyula esdőtömege ellen Kálozon 1898. évi április hó 5-én foganatosított leltározás és 223 frt 52 kr-ra becsült fűszerek, koporsók, bolti állványok és pultok stb.-ből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a sárbogárdi kir. járás-bíró V 248. 1898. számú végzése folytán Kálozon leendő eszközölésre 1898. évi október hó 19. és 20. napjának délelőtti 9 1/2 órája határidőtől kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Sárbogárdon, 1898. évi október hó 4-ik napján.

MESZÖLY PÁL,
kir. bír. végrehajtó.

Amerikai zsebórák.

Jótállással, hogy a nickel színét nem változtatja, szerkezete pontosabb és jobb, mint a legrágábbaké.

Ára darabonként 3 forint.

Jótállás mellett, míg a készlet tart.

Hozzá ezüstös óraláncz 60 krajczár.

Önberetváló készülék.

Fox, valódi solingeni gyártmány, sok kiállításon kitüntetve, gyakorlás nem kell. Megvágás kizárva. Tiszta és kényelmes munka. Börtbetegségtől megment. Tartós és pénzmentekarító.

*** Darabja 3 frt. ***

A penge ***csillagos acélból és a többi részei alpacából vannak.

Egy külön penge hozzá 1 forint.

Megredelhető:

Pollák Sándor főbizományosnál

Budapest, V. ker., Kálmán-utca 17.

Gyűjtőknek 5 drb után egy ingyen küldetik.

A n. érd. közönség szives figyelmébe!

A műselyem festés + + + + + + és vegytisztítás.

Minden e szakmába vágó férfi és női ruhaneműek, **Perzsa** vagy más szőnyegek, csipke és **Tunisz-függönyök**, **Selyem** vagy bársony bármilyen gazdagon díszített ruhaneműek, **bütor szövetek** ugy festésre mind tisztításra fejtlenül, **Bársony neműek** elfejtve préselésre és mintázásra, **Gyöngy** és **selyemhímzések**, **keztük**, **nyakkendők**, **selyem ingek**, **Egyenruhák**, **szörme szőnyegek felelősség mellett a legjutányosabb arban számíttatnak.**

Számos pártfogást kérve teljes tisztelettel

Papp Károly

Szt.-István-utca 5. szám;
a nagytemplommal szemben.